

مهمترین عامل ، در کسب هر موفقیتی ، تدوین و مشخص کردن دقیق اهداف می باشد . هدفگذاری مهمترین عامل حرکت و خلق آینده است ، هدفها هستند که مقصد و مسیر زندگی فردی و سازمانی را روشن می کنند. هدف گذاری به مثابه ترسیم جاده ای برای آینده است . تلاشی ارزشمند است که معطوف به هدف باشد، تلاش بی هدف پرتاب تیر در تاریکی است یکی از موانع بسیار مهم موفقیت و کامیابی ، ناتوانی افراد و سازمانها در تدوین اهداف می باشد . آنهایی که رویایی در ذهن و هدفی بر روی کاغذ نداشته باشند مقصدشان ناکجا آباد خواهد بود.

یکی از مهارتهایی که مدیران و کارکنان باید در خود تقویت نمایند ، مهارت هدف گذاری است. اهداف کلی ، کیفی و مبهم قابلیت اندازه گیری و اثر بخشی نخواهد داشت .

فرایند هدف گذاری

اهداف از ماموریتها و چشم اندازها نشئت می گیرند و بستگی به جواب سه سؤال ذیل دارد:

در حال حاضر ، کجا هستیم ؟

به کجا می خواهیم برویم ؟

برای رسیدن به هدف چه باید بکنیم؟

برای هدفگذاری اطلاع از ماموریت ها چشم انداز و وظایف سازمانها لازم و ضروری است . اهداف باید در تحقق ماموریت و وظایف سازمانی باشد .

وقتی که اهداف مشخص شدند برای چگونگی رسیدن به اهداف باید طرح ها و برنامه هایی تدوین گردیده و لیست کلیه فعالیتهایی که منجر به تحقق اهداف می شوند را مشخص نمود و پس از اجرای برنامه ها و فعالیتهای باید نتایج و دستاوردها با اهداف مقایسه شوند تا اصلاحات لازم در اهداف ، برنامه ها و فعالیت ها به عمل آید .

ویژگی های هدف گذاری خوب

هدف باید روشن، واضح و مشخص باشد .

هدف باید واقع بینانه باشد.

هدف باید مکتوب، مدون و روی کاغذ آورده شود .

هدف باید تهییج کننده باشد .

هدف باید کمی و قابل اندازه گیری باشد .

هدف باید مقید به زمان باشد .

هدف باید قابلیت اجرا و دست یافتنی باشد .

هدف باید در راستای مأموریت ها و ارزشها تدوین شوند.

هدف باید برای تمام اعضاء قابل فهم و قابل قبول باشد.

هدف باید برای همه ذینفعان سودمند باشند .

هدف باید مورد تأیید باشد.

هدف باید انعطاف پذیر باشند .

هدف باید متناسب با منابع و امکانات تدوین گردد .

محاسن و مزایای هدف گذاری:

هدف گذاری؛ امکان اندازه گیری پیشرفت و بهبود را فراهم می نماید .

هدف گذاری؛ انگیزه و روحیه تلاش را بهبود می بخشد.

هدف گذاری؛ باعث ایجاد هماهنگی و وحدت می گردد .

هدف گذاری؛ شرط لازم برنامه ریزی است ، برنامه بدون هدف بی معنی است .

هدف گذاری؛ باعث تمرکز بر فعالیت ها می شود .

هدف گذاری؛ امکان تدوین شاخصها و معیارها و ارزیابی عملکرد را فراهم می نماید .

هدف گذاری؛ امکان مقایسه نتایج و پیامدها را فراهم می کند .

هدف گذاری؛ انحراف در عملکردها و برنامه ها را مشخص می کند.

هدف گذاری؛ میزان کارایی و اثر بخشی سازمان را معین می کند .

هدف گذاری؛ فعالیتهای زاید را شناسایی و مشخص می کند .

هدف گذاری؛ احتمال موفقیت را بیشتر می کند.

هدف گذاری؛ باعث افزایش اعتماد به نفس می شود.

هدف گذاری؛ باعث رشد و تعالی می گردد .

رابطه بین هدف و انگیزه

رفتار آدمی تحت تاثیر اهداف و انگیزه ها هستند . اهداف و انگیزه به عنوان نیازهای بیرونی و درونی به همدیگر اثر متقابل داشته و رفتار آدمی را مشخص میکند . اهداف بلند ووالا انگیزه بیشتر و اهداف پایین تر و پست تر انگیزه کمتری را ایجاد می نمایند .

همچنین افراد با انگیزه ، اهداف بلندتر و والاتری را انتخاب نموده ولی افراد بی انگیزه اهداف پایین و پست تری را انتخاب می نمایند .

هدف گذاری والاتر به افراد با انگیزه نیاز دارد به همین منظور توصیه می شود در افزایش روحیه و انگیزه کارکنان تلاش بیشتری گردد .

رابطه بین هدف و برنامه ریزی

بین هدف گذاری و برنامه ریزی ارتباط تنگاتنگی وجود دارد. برنامه بدون هدف اثر بخشی نداشته و هدف بدون برنامه ، خیال و رویایی بیش نیست . هدف گذاری جزء لاینفک برنامه ریزی است و برنامه ریزی فرایندی است که چگونگی حرکت از وضع موجود به وضع مطلوب (هدف) را مشخص می نماید. برنامه ریزی خود هدف نیست بلکه وسیله و ابزاری برای تحقق اهداف است . برای موفقیت و بهبود فردی و سازمانی ، هدف گذاری خوب شرط لازم و برنامه ریزی مناسب شرط کافی است .

رابطه بین هدف و ارزیابی عملکرد

نظارت و ارزیابیهای زیادی در سازمانها و واحدها انجام می شود که اگر معطوف به هدف نباشد اتلاف منابع خواهد بود . هدفها هستند که به ارزیابی معنی و جهت می بخشند . بدون هدف گذاری ارزیابی مقدور نیست ، زیرا هدف ارزیابی میزان تحقق اهداف است اگر اهداف معین و مشخص نباشند ارزیابی امکان پذیر نخواهد بود . ارزیابی عملکرد فرایندی است که نتایج را با اهداف مورد مقایسه قرار داده و فاصله را معین می کند. شاخص ها و معیارهای ارزیابی عملکرد باید براساس اهداف پیش بینی شده تدوین گردند .

توصیه های لازم برای هدف گذاری مناسب

با توجه به مطالب مطرح شده با ضرورت ، محاسن، ویژگیها و فرآیند هدف گذاری آشنا شدید برای افزایش مهارت هدف گذاری به نکات ذیل توجه نمایید.

-مهارت لازم برای هدفگذاری را در خود تقویت نمایید .

-لیست کلیه هدفهایی که باید به آنها برسید را تهیه نمایید .

-با توجه به اینکه تحقق اهداف به صورت همزمان میسر نیست اهداف لیست شده را براساس اهمیت و ضرورت اولویت بندی نمایید .

-اولویت های مشخص شده را رعایت نمایید یعنی ابتدا ازهدفی شروع کنید که اولویتش از همه بیشتر است .

-اهداف را حتما بر روی کاغذ مکتوب نمایید.

-انگیزه های لازم برای تحقق اهداف را فراهم کنید .

-در صورت بزرگ بودن اهداف آنها را به اهداف کوچکتر تقسیم کنید .

-لیستی از اقدامات قابل انجام برای تحقق هر يك از اهدافتان را تهیه و تنظیم نمایید .

-هفته خود را با لیست کردن کارها و امور اساسی آغاز کنید. (استفاده از فرم تعیین اهداف هفتگی)

-هر روز صبح شش مورد از مهمترین کارهایی که باید در طول روز به انجام برسانید را براساس اولویت مشخص کنید. (استفاده از فرم تعیین اهداف روزانه)

به خاطر داشته باشید که هدف گذاری بسیار مهم است ، زندگی کنونی شما مرهون هدفهایی است که قبلا بصورت آگاهانه یا ناآگاهانه انتخاب کرده اید و آینده شما بستگی به هدفهایی دارد که هم اکنون انتخاب می کنید .